

РІШЕННЯ № 2

Про забезпечення належного інституційного представництва адвокатури у складі робочої групи Кабінету Міністрів України з питань удосконалення законодавства у сфері адвокатури та адвокатської діяльності

«17» лютого 2026 року

м. Київ

Рада адвокатів України, обговоривши питання порядку денного про звернення до Кабінету Міністрів України щодо забезпечення належного інституційного представництва адвокатури у складі урядової робочої групи з питань удосконалення законодавства у сфері адвокатури та адвокатської діяльності,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р затверджено Дорожню карту з питань верховенства права у межах переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу.

Пунктом 1.6 Дорожньої карти у частині реформування адвокатури виконання відповідних положень покладено **на трьох рівних суб'єктів**: Верховну Раду України, Міністерство юстиції України та Національну асоціацію адвокатів України.

Виходячи з цієї конструкції, організаційні механізми реалізації пункту 1.6 (зокрема утворення робочих груп) мають забезпечувати рівну, повноцінну та інституційно оформлену участь кожного з трьох учасників, включаючи кількісний паритет їх представництва.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2026 року № 42 утворено робочу групу з питань удосконалення законодавства у сфері адвокатури та адвокатської діяльності та затверджено її персональний склад (додаток до постанови).

Персональний склад робочої групи, сформований на підставі списку, поданого Міністерством юстиції України, не забезпечує паритетного (рівного кількісного) представництва трьох інституцій – виконавців заходів Дорожньої

карти, прямо визначених пунктом 1.6 розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р, а саме: Міністерства юстиції України, Верховної Ради України та Національної асоціації адвокатів України.

Такий підхід суперечить принципу інституційної рівності виконавців, закладеному у зазначеному розпорядженні, порушує баланс повноважень між визначеними суб'єктами виконання Дорожньої карти та фактично нівелює належне інституційне представництво Національної асоціації адвокатів України як єдиної загальнонаціональної професійної організації, що об'єднує понад 70 000 адвокатів України.

Формування складу робочої групи без дотримання принципу паритетності є відхиленням від змісту та мети пункту 1.6 Дорожньої карти, порушує засади належного урядування, принцип правової визначеності та вимоги щодо добросовісного виконання актів Кабінету Міністрів України.

До складу робочої групи включено КАДЕНКО Оксану Олегівну – представника адвокатів Хмельницької області у складі Ради адвокатів України, голову комітету Національної асоціації адвокатів України з питань безоплатної правничої допомоги, адвоката (за згодою), яка є єдиною особою серед членів робочої групи, що входить до органів адвокатського самоврядування.

Натомість у складі Робочої групи передбачено представництво **семи осіб** від громадських об'єднань, у **назвах шести** з яких використано слова «адвокат» або «правник», а саме: О. Дмитрієвої та З. Ярош (Асоціація адвокатів України), Д. Бугая та М. Стеценка (Асоціація правників України), Д. Писаренко та А. Слюсара (громадська організація «Адвокат майбутнього»).

Обґрунтування такої кількісної присутності представників громадських організацій у реформі адвокатури зазвичай пов'язується з роллю громадянського суспільства як системи самостійних і незалежних від держави суспільних інститутів та відносин, що сприяють демократизації державних процесів.

Водночас у контексті реформування адвокатури необхідно враховувати, що сама адвокатура відповідно до сучасної правової доктрини є інститутом громадянського суспільства та правозахисною інституцією, якій Конституцією України делеговано виконання публічно значущої місії із забезпечення права на захист та надання професійної правничої допомоги.

Отже, не применшуючи значення діяльності громадських організацій у сфері розвитку правничої професії, слід констатувати, що адвокатура як конституційно визначений інститут громадянського суспільства має інституційну легітимність, представницьку повноту та масштаб

відповідальності, які є значно ширшими, ніж у будь-яких окремих громадських об'єднань.

Крім того, за даними Реєстру громадських об'єднань, станом на сьогодні в Україні зареєстровано понад 50 громадських об'єднань адвокатів (спілок, асоціацій тощо).

За таких обставин залишається незрозумілим, за якими саме об'єктивними та прозорими критеріями до складу Робочої групи включено представників лише окремих громадських організацій, тоді як інші всеукраїнські об'єднання адвокатів, що здійснюють активну діяльність у сфері захисту професійних прав адвокатів, до її складу не залучені.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокати мають право створювати місцеві, всеукраїнські та міжнародні об'єднання. Усі такі об'єднання є рівними у своїх правах та можливостях щодо реалізації статутних завдань. Це передбачає недопустимість надання необґрунтованих переваг окремим організаціям у процесах, пов'язаних із формуванням політики чи реформуванням адвокатури, зокрема через їх непропорційне або вибіркоче представництво у консультативно-дорадчих органах.

При цьому у тексті постанови Кабінету Міністрів України перед назвами «Асоціація адвокатів України» та «Асоціація правників України» не зазначено їх організаційно-правову форму, що створює враження їх інституційної тотожності або співмірності з Національною асоціацією адвокатів України та фактично підміняє інституційне представництво адвокатури представництвом приватних громадських об'єднань.

Такий спосіб формування та подання складу робочої групи має ознаки навмисного введення в оману щодо реального стану представництва адвокатури та свідчить про свідому і цілеспрямовану підміну визначеного Дорожньою картою учасника її виконання – Національної асоціації адвокатів України – громадськими структурами, які не наділені повноваженнями представляти адвокатуру як інститут.

Пункт 1.6 Дорожньої карти у частині реформування інституту адвокатури передбачає внесення змін до законодавства про адвокатуру, що охоплює як систему органів адвокатського самоврядування на національному рівні, так і регіональні органи адвокатського самоврядування. Територіальний принцип побудови адвокатури України об'єктивно вимагає належного представництва у робочій групі як вищих органів адвокатського самоврядування, так і представників регіональних органів адвокатського самоврядування.

Разом з тим до складу Робочої групи не включено: (1) Голову Національної асоціації адвокатів України, яка відповідно до закону за посадою є Головою Ради адвокатів України; (2) заступників Голови Ради адвокатів України; (3) заступників голови і представників Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; (4) Голову Вищої ревізійної комісії адвокатури; (5) керівників та/або представників рад адвокатів регіонів, через які забезпечується інституційне представництво адвокатури на регіональному рівні.

Окремо слід наголосити, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України про утворення Робочої групи керівники суб'єктів формування її складу визначені як співголови Робочої групи.

Постановою Кабінету Міністрів України № 42 співголовами робочої групи визначено СУГАК Людмилу Петрівну - заступника Міністра юстиції України з питань європейської інтеграції, та МАСЛОВА Дениса Вячеславовича – голову Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (за згодою). Таким чином, на рівні керівництва робочої групи представлено два з трьох учасників виконання Дорожньої карти, визначених пунктом 1.6, тоді як Національна асоціація адвокатів України як третій рівний учасник не представлена у складі співголів. За логікою паритету співголовою робочої групи має бути також представник Національної асоціації адвокатів України, зокрема її Голова як керівник загальнонаціонального органу адвокатського самоврядування.

Не включення Голови Національної асоціації адвокатів України до складу співголів Робочої групи суперечить логіці постанови Кабінету Міністрів України, порушує принцип інституційної рівності визначених виконавців Дорожньої карти та фактично призводить до звуження представницького статусу адвокатури у процесі її реформування.

Крім того, ради адвокатів регіонів України звернулися до Національної асоціації адвокатів України з ініціативою порушити перед Кабінетом Міністрів України питання щодо перегляду та розширення персонального складу Робочої групи з метою забезпечення належного представництва органів адвокатського самоврядування регіонального рівня та врахування позиції адвокатської спільноти з усіх регіонів держави.

Відсутність належного інституційного представництва адвокатури при формуванні механізмів реалізації Дорожньої карти не відповідає європейським стандартам щодо ролі професійних організацій адвокатів у процесах реформування інституту адвокатури. Зокрема, це суперечить Основним принципам ООН щодо ролі юристів (1990), які гарантують самоврядність

професійних організацій юристів та їхню участь у регулюванні професії, а також Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи Rec(2000)21 про свободу здійснення професії адвоката, яка передбачає необхідність забезпечення належної ролі професійних об'єднань адвокатів у питаннях організації та функціонування професії.

За таких обставин Кабінет Міністрів України має переглянути затверджений персональний склад Робочої групи з метою приведення його у відповідність до принципу рівноправної та паритетної участі трьох виконавців заходів Дорожньої карти, визначених пунктом 1.6 розпорядження від 14 травня 2025 року № 475-р, а також забезпечення належного та повноцінного врахування позиції адвокатської спільноти як на національному, так і на регіональному рівнях.

Керуючись статтями 2, 5, 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України та Регламентом Ради адвокатів України, Рада адвокатів України

ВИРІШИЛА:

1. Доручити Голові Національної асоціації адвокатів України, Раді адвокатів України підписати та направити звернення до Кабінету Міністрів України щодо перегляду персонального складу робочої групи з питань удосконалення законодавства у сфері адвокатури та адвокатської діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2026 року № 42, з метою приведення його у відповідність до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р (пункт 1.6 Дорожньої карти) та забезпечення принципів рівності, паритетності та належного інституційного представництва адвокатури.

2. У зверненні до Кабінету Міністрів України, зокрема, порушити питання про приведення персонального складу Робочої групи у відповідність до:

- забезпечення рівного кількісного представництва від кожного з трьох виконавців заходів Дорожньої карти, визначених пунктом 1.6 розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р;

- включення до складу Робочої групи офіційно делегованих представників від Національної асоціації адвокатів України, визначених цим рішенням Ради адвокатів України (Додаток 1);

- визначення Голови Національної асоціації адвокатів України, яка відповідно до закону є Головою Ради адвокатів України, **співголовою**

Робочої групи як керівника одного з трьох суб'єктів виконання Дорожньої карти;

- включення до складу Робочої групи офіційно делегованих представників від регіональних рад адвокатів (Додаток 2 та заяви).

3. Секретарю Ради адвокатів України забезпечити оприлюднення цього рішення на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України */підпис/* **Лідія ІЗОВІТОВА**

Секретар Ради адвокатів України */підпис/* **Ігор КОЛЕСНИКОВ**

Представники Національної асоціації адвокатів України:

- 1. Ізовітова Лідія Павлівна** (Голова Національної асоціації адвокатів України, Голова Ради адвокатів України);
 - 2. Гвоздій Валентин Анатолійович** (заступник Голови Ради адвокатів України);
 - 3. Кухар Олексій Іванович** (заступник Голови Ради адвокатів України);
 - 4. Місяць Андрій Петрович** (т.в.о. Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури);
 - 5. Болдін Максим Якович** (Голова Вищої ревізійної комісії адвокатури);
 - 6. Каденко Оксана Олегівна** (представник адвокатів Хмельницької області у складі Ради адвокатів України);
 - 7. Колесников Ігор Валерійович** (секретар Ради адвокатів України);
 - 8. Лазарчук Ганна Валеріївна** (представник адвокатів Рівненської області у складі Ради адвокатів України);
 - 9. Мягкий Андрій Вікторович** (представник Кіровоградської області у складі Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури);
 - 10. Красник Вадим Володимирович** (керівник Секретаріату Ради адвокатів України (Секретаріату Національної асоціації адвокатів України)).
-

Представники від регіональних рад адвокатів:

- 1. Гайворонська Вікторія Валентинівна** (представник адвокатів від Харківської області, Голова Ради адвокатів Харківської області);
 - 2. Джабурія Олена Олександрівна** (представник адвокатів від Одеської області, в.о. Голова Ради адвокатів Одеської області);
 - 3. Ковна Уляна Степанівна** (представник адвокатів від Львівської області, в.о. Голови Ради адвокатів Львівської області);
 - 4. Колесник Ганна Миколаївна** (представник адвокатів від міста Києва, т.в.о. керівника Ради адвокатів міста Києва);
 - 5. Кривошاپка Антон Анатолійович** (представник адвокатів від Дніпропетровської області у складі Ради адвокатів України);
 - 6. Мельніков Олександр Абрамович** (представник адвокатів від Луганської області, Голова Ради адвокатів Луганської області);
 - 7. Пшеничний Олександр Леонідович** (представник адвокатів від Полтавської області, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № 251 від 21.12.2022);
 - 8. Руденко Галина Андріївна** (представник адвокатів від Волинської області, Голова Ради адвокатів Волинської області);
 - 9. Семенов Максим Вячеславович** (представник адвокатів від Запорізької області, в.о. Голови Ради адвокатів Запорізької області);
 - 10. Чернобай Олег Валерійович** (представник адвокатів від Київської області, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № 1408/10 від 25.06.1998).
-